

Що дає бізнесу англійське право

Українське корпоративне законодавство лібералізується та стає зрозумілішим іноземним інвесторам. Про те, як питання корпоративного договору в ТОВ зазнало змін із прийняттям нового закону "Про акціонерні товариства", виданню Liga.net розповіла адвокат, радник TOTUM LF Яна Михайлюк.

Англійське право вже давно є золотим стандартом для укладання партнерських (корпоративних) договорів та застосовується для врегулювання відносин між бізнес-партнерами десятки років. Проте для малого бізнесу в Україні такий інструмент був не завжди доступним, оскільки передбачав створення іноземних корпоративних структур.

З ухваленням нового Закону України "Про акціонерні товариства" у 2022 році питання корпоративного договору в ТОВ також зазнало змін. Одним з ключових моментів є закріплення можливості застосування іноземного права для таких договорів. Адже це було фактично заборонено, зважаючи на судову практику, що існувала протягом багатьох років.

Що це дає українському бізнесу? Насамперед за наявності іноземного елемента сторони можуть вивести положення корпоративного договору з площини українського права та застосувати, наприклад, англійське право у врегулюванні корпоративних відносин. Але потрібно враховувати також положення статуту ТОВ, який має викладатися в межах норм українського права.

Застосування англійського права для врегулювання корпоративних відносин зробить більш зрозумілими можливості українських корпоративних структур для іноземних інвесторів. Однак ключову роль відіграватиме судова практика – і в цьому питанні є позитивні зміни.

З огляду на те що сторонами корпоративного договору, крім учасників, також може бути саме товариство, в корпоративному договорі може міститися арбітражне застереження відповідно до ч. 3 ст. 22 ГПК України. Вказана норма передбачає, що корпоративні спори, які виникають з договору, можуть бути передані на вирішення міжнародного комерційного арбітражу лише на підставі арбітражної угоди, укладеної між юридичною особою та всіма її учасниками. Відповідно, таке положення, безперечно, є позитивним моментом.

Корпоративний договір може бути як оплатним, так і безоплатним. До моменту внесення змін до ЗУ "Про ТОВ та ТДВ", корпоративний договір міг бути тільки

безоплатним, тобто за виконання чи невиконання умов договору не могла встановлюватися оплата.

Вказані зміни дають можливість врегулювати в межах корпоративного договору також і питання взаємовідносин з інвесторами, топменеджментом компанії або передбачити спеціальні винагороди/виплати/збільшення частки учасникам за певних умов, наприклад, у разі досягнення товариством відповідних показників господарської діяльності.

Корпоративний договір може закріплювати обов'язок купити чи продати частку за певних умов. Однак реалізація такого обов'язку часто є ускладненою, особливо за наявності недобросовісної поведінки іншої сторони: наприклад, учасник зобов'язаний продати частку за досягнення певних умов. Такі умови настали, але учасник не підписує договір. Залишається варіант з судовими спорами, що часто затягується в часі та не приводить до ефективного вирішення конфлікту.

Безвідклична довіреність виступає інструментом, який дає можливість ефективно реалізувати свої права. Вона має містити умови, за яких учасник матиме можливість переформити на себе права на частку іншого учасника відповідно до положень договору. Ключовою її особливістю є те, що вона не може бути скасована довірителем без згоди представника або може бути скасована тільки за настання певних умов. Таким чином, безвідклична довіреність в реаліях українського законодавства виконує роль інструменту, що забезпечує реалізацію опціону. Звичайно, що вона видається завжди одночасно з укладанням корпоративного договору і не діє без нього.

Наприклад, сторони корпоративного договору домовляються, що один учасник зобов'язаний продати свою частку іншому до завершення певного періоду чи у разі досягнення певних показників діяльності. На виконання цього обов'язку видається безвідклична довіреність, яка може бути реалізована, якщо учасник, який зобов'язаний продати частку, відмовиться добровільно укласти такий договір із зазначенням умов, за яких вона може бути реалізована.

Отже, положення українського корпоративного законодавства лібералізуються та стають більш застосовними для врегулювання бізнес-відносин, зокрема з іноземними інвесторами.

Залишилися запитання? Звертайтесь: <https://totum.ua/practices/korporativnoe-pravo-ma/>